



П. Г. Удхаус

Рицарският подвиг на
Мървин

В голямата зала срещу бара на „Въдичарски отдиш“ протичаше импровизиран концерт и Двойната халба, който минаваше за много музикален, остави вратата откритата, за да се наслаждава пълноценно. По този начин имахме привилегията да чуем Киплинговия „Мандалей“, „Ще ти изпея три песни за Арабия“ и „Здравей, веселяко Дженкин“. Но ето че пианото поде и първите акорди на по-малко познато парче, което се оказва рицарска балада, възпяваща подвизи незнани, посветени на прекрасни млади дами.

– Какви времена са били – въздъхна Малкото шери. – Не като сега. Къде в нашето прозаично време ще срещнете самоотвержена доблест, готова да мине през огнени опасности само и само да угоди на дамата на своето сърце?

– В рода на Мълинърови – обади се господин Мълинър и млъкна за малко, колкото да отпие от горещия си скоч с лимон, – към който имам честта да принадлежа, духът на самоотвержената доблест, за който отворихте дума, процъфтява с едновременна сила. Най-добре ще онагледа твърдението си, като ви разправя за Мървин, сина на моя братовчед, и ягодите.

– Ама аз искам да чуя концерта – запротестира един Ром с мляко. – Свещеникът току-що се изкашля, а това неизменно предвещава негово изпълнение на „Опасния Дан Макгрю“.

– Историята – тихо, но безпрекословно настоя господин Мълинър, докато затваряше междинната врата – на Мървин, син на моя братовчед, и ягодите.

Честа тема на спорове в кръга, в който се движат синът на братовчед ми Мървин и племенникът ми Арчибалд, е кой от двамата е по-празноглав. Едни поддържаха кандидатурата на първия, други бяха привърженици па втория, но в едно никой не се съмняваше – че младият Мървин е достатъчно кух за всекидневна употреба. Именно това негово качество възпирало Кларис Малаби да стане негова другарка в живота.

Той установил горното една вечер, докато танцували в „Неуморно то сирене“, след като се обърнал към нея, без много да си мери приказките:

– Каж ми, Кларис – рекъл, – защо отхвърляш кандидатурата на мъж като мен? Направо не проумявам какви са тези твои задръжки. Да речеш, че не съм ти предлагал сърцето и ръката си достатъчно често, не можеш. Според мен просто ти доставя удоволствие да разиграваш един почтен мъж като мен.

И впил в нея поглед – наполовина разтапящ, наполовина намекващ

за наличието на властна мъжественост. А Кларис се изсмяла звънко и отговорила:

– Ако наистина държиш да знаеш, то е защото си голямо магаре. Мървин нищо не проумял.

– Магаре? Как така магаре? Да нямаш предвид глупаво магаре?

– Имам предвид въздух под налягане. Наскоро стана дума за теб у дома и мама каза, че си празноглав, развейпрах, лекомислен, безгръбначен и ти липсва цел в живота.

– Нима? Така ли каза?

– Така. И макар че с майка ми рядко постигаме единодушие, този път като никога прецених, че е улучила целта право в окото и заслужава голямата награда във вид на пура или кокосов орех, по неин избор.

– Така ли? – жегнал се Мървин. – Аз пък ще ти кажа следното. Когато се обсъждат нечии умствени дадености, майка ти най-разумно би постъпила, като се оттегли тактично зад кулисите и не се пише за авторитет. От сигурен източник знам, че тя именно стояла онзи ден на сред гара „Чаринг Крос“ и молела един носач да я упъти до гара „Чаринг Крос“. И второ – разпалил се Мървин, – ще ти покажа дали съм безхарактерен и без цел в живота. Постави ми някаква задача, както в рицарските времена, и само гледай с каква скорост ще ти набавя заръчаното.

– В какъв смисъл „задача“?

– Ами накарай ме да извърша някакъв подвиг в твоя чест – например да фрасна някого по носа. Знаеш как стават тези работи.

Кларис се позамислила. Накрая каза:

– Цял живот ми се е искало да хапна ягоди посред зима. Набави ми кошничка ягоди преди края на месеца и тогава ще включим в дневния ред твоите брачни възжеления.

– Ягоди? – учудил се Мървин.

– Ягоди.

Мървин преглътнал няколко пъти.

– Ягоди?

– Ягоди.

– Ама чакай сега! Ягоди!

– Ягоди.

Накрая Мървин прозорливо схванал, че тя има предвид ягоди. А как да ги набави посред декември, акълът му не стигал.

– Мога да ти намеря портокали.

– Ягоди.

– Или орехи. Не предпочиташ ли едно хубаво орехче?

– Ягоди – твърдо настояла Кларис. – И ако искаш да знаеш, момче-то ми, ти извади голям късмет, защото като едното нищо можех да те пратя да ми доставиш Светия граал, Златното руно, или да ми скъсаш еделвайс от най-високия връх на Алпите. Забележи – не твърдя, че ще приема предложението ти, но поне ти обещавам: ако ми донесеш гореспоменатите ягоди в уречения срок, аз ще разбера, че в главата ти има нещо повече от трици, както се твърди наляво и надясно, и колкото това да убягва от погледа на случайния наблюдател. Така че ще преразгледам делото ти в светлината на новопостъпилите доказателства. Ако обаче не се справиш със задачата, значи мама е била права и ти ще трябва от този момент нататък да се оправяш без моята компания.

Тук тя млъкнала, за да си поеме дъх, а Мървин се възползвал от пазвата, за да се изпъчи гордо и да се изсмее храбро и презрително. Смахът му излязъл треперлив, да не кажем направо цвилещ, но все пак се изсмял.

– Дадено – рекъл. – Щом като така си решила... с две думи дадено.

Синът на братовчед ми цяла нощ се мятал трескаво в леглото. Поне тази пуста Кларис да не беше толкова красива, ядосвал се той. Иначе като нищо щял да ѝ изпрати на другия ден телеграма с настоятелната молба да се удави в най-близкия шадраван. За съжаление обаче тя била неизразимо хубава, така че се налагало да се стегне и да даде всичко от себе си за изпълнение на предназначения рицарски подвиг. А докато сърбал сутрешния чай, той бил дори осенен от нещо като хрумване.

Потокът на мисловната му дейност протичал по следния начин: всеки мъдрец, озовал се сред блатото на озадачението и безизходицата, тръгва незабавно да издирва експерт, комуто да изложи проблема си. Ако се е нагърбил с решаването на заплетена кръстословица и запевца на дума от три букви, започваща с Е, свършваща на У и означаваща „едра австралийска птица“, той се обръща за съвет директно към главния редактор на „Енциклопедия Британика“.

По същия начин, когато задачата пред него изисква набавянето на ягоди посред декември, очевиден изход е да издири онзи свой познат, чиято слава се гради единствено върху способността му да дава разкошни приеми по всяко време на годината.

Този познат, веднага съобразил синът на братовчед ми, бил, без съмнение, Уфи Просър, любимият милионер на клуб „Търтеи“. Колко пъти Мървин бил срещал по улицата залитащи танцьорки от големите столични кабарета, обезсилени от екзотичните гастрономични излишества, на които ги бил подложил Уфи Просър предишната нощ. Ако някой

изобщо имал представа как се набавят ягоди през декември, то този някой несъмнено бил добрият стар Уфи.

Така че Мървин незабавно навестил приятеля си в апартамента му и го открил в леглото, виращ се с невидящ поглед в тавана и простенващ немощно на равни интервали.

– Здравсти – поздравил бодро Мървин. – Имаш вид на престоял труп.

– И се чувствам като престоял труп – рекъл Уфи. – Много бих искал, ако не е наложително, да не нахълтваш така в ранни зори. Към единнайсет часа, дай Боже, ако се грижа добре за себе си и не правя резки движения, бих могъл да възвърна формата си и като едно време да спирам поглед върху грозници като теб, без неволно да потръпвам. Но в настоящия миг гледката, която представляваш, ме кара да се гърча от погнуса.

– Да не си празнувал снощи?

– Празнувах.

– А случайно да си поднасял ягоди на трапезата?

Уфи Просър се раздрусал целия и затворил очи. Явно водел вътрешна борба с някакво силно чувство. След малко спазмът преминал и той заговорил:

– Не смей да споменаваш в мое присъствие тази гнус. Да не чувам повече да се говори за ягоди. Нито за омари, черен хайвер, гъши пастет или нещо, дори отдалечено напомнящо коктейл „Манхатан“, коктейл „Бронкс“, сухо мартини, коктейл „Гущерово дихание“, „На западния фронт нищо ново“, шампанско, уиски, бренди, шартрьоз, бенедиктин и кюрасао.

Мървин кимнал съчувствено.

– Знам как се чувстваш, старче. И не бих настоявал, ако не ми се налагаше – по причини, които няма да назова, да си осигуря около една дузина ягоди.

– Ами тогава иди ги купи, мътните да те вземат – посъветвал го Уфи и обърнал лице към стената.

– Че то... могат ли да се купят ягоди през декември?

– Естествено. От „Белами“ на „Пикадили“.

– А много ли са скъпи? – продължил да разпитва Мървин и бръкнал в джоба си, където напипал една лира, два шилинга и три пенса, с които трябвало да изкара до края на тримесечието, когато се очаквали свежи попълнения от стипендията, отпускана от вуйчо му.

– Глупости. Направо са без пари.

Мървин въздъхнал с облекчение.

– Едва ли струват повече от една лира парчето – продължил Уфи. – За моите плащам по лира и половина. За петдесет лири ми доставят цяла кошница.

Мървин изстенал глухо.

– Тук ли ще си правиш гаргарата? – възмутил се Уфи. – Ако ще се гаргариш, излез навън.

– Петдесет лири? – не вярвал Мървин на ушите си.

– Петдесет ли, сто ли, помни ли човек? Има кой да се грижи за тези работи.

Мървин го загледал замислено. Опитвал се да прецени дали е настъпил моментът да пусне Уфи в обръщение.

При сключването на заеми синът на моя братовчед проявявал завидно здравомислие. Той си имал концепция. Много отрано бил стигнал до заключението, че би било грях да прахоса на дребно човек като Уфи, щипейки от него тук пет шилинга, там две лири. Благоразумният мъж, който разполага в списъка си с милионер като Уфи Просър, си го чува и отглежда, докато усети, че е настъпил моментът за телеграма от порядъка на прати-ми-по-куриер-двеста-лири-или-си-пъхам-главата-в-газовата-фурна. Затова вече много години Мървин грижовно охранявал Уфи за някоя истинска неотложност.

Та сега бил настъпил моментът да прецени: ще настане ли по-голяма неотложност? Труден въпрос.

И тогава се сетил, че Уфи не е на себе си. Мървин много добре виждал, че ако Уфивата майка допълзи в този момент до ложето на сина си и се опита да му измъкне пет шилинга, Уфи като нищо щял да намери в себе си сили да се надигне и да я хлопне по главата със сифона.

Затова той с кротка въздишка се изнизал от апартамента и слязъл долу на „Пикадили“.

„Пикадили“ като улица никак не допаднала на Мървин. Била претъпкана с хора и други гадости. Пошлял се известно време напред-назад и изведнъж с ъгълчето на окото си осъзнал, че се намира в присъствието на плодове. Витрината на магазина, до който стоял, преливала от благодат и като вдигнал поглед, Мървин установил, че е застанал пред „Белами“.

Нещо повече – в центъра на фруктовата салата. В една кошница се мъдрело сред памук и синя хартия безчетно множество ягоди.

Докато ги съзерцавал, Мървин внезапно съобразил как може да

постигне желания резултат с минимални усилия и при максимална изгода за всички засегнати. Той просто си спомнил, че вуйчо му Джозеф има сметка в „Белами“.

Миг по-късно вече преговарял с херцогинята, отговаряща за щанда за плодове. Тя се извисявала над него, гледала го с големи надменни очи и била издокарана от глава до пети в черна коприна. Мървин усетил как краката му се подгъват, но все пак отпочнал набелязаните преговори.

– Добро утро – казал той и изкривил уста в усмивка, от която се отказал веднага щом срещнал погледа ѝ. – Имате ли плодове?

Отрицателен отговор би го озадачил. Но тя, слава богу, наклонила величествено глава и отвърнала с безупречно оксфордско произношение:

– Именно.

– Чудесно – много се зарадвал Мървин. – Защото за това съм дошъл.

– Именно.

– Искам онази кошница с ягоди от витрината.

– Именно.

И се заела да ги увива. Това занимание явно не ѝ доставяло радост. До като връзвала панделката отгоре, тъжовното ѝ изражение се задълбочили. Според Мървин, тя била разяждана от голяма любовна трагедия, помрачи ла завинаги живота ѝ.

– Изпратете ги на граф Блотсам, площад „Бъркли“ 66А – дал Мървин адреса на вуйчо си.

– Именно.

– Впрочем – присетил се той, – недейте. Аз ще му ги занеса. Ще ви спестя едно разкарване дотам. Дайте кошницата и я впишете в неговата сметка.

Тук, естествено, бил гвоздеят на цялото мероприятие. За голямо разочарование на Мървин, тя не приела предложението му с готовността, на която така разчитал. Той се надявал на ведра усмивка, вежливо кимване с глава и поредното „именно“, но вместо това момичето го изгледало със съмнение.

– Желаете лично да ги отнесете?

– Именно.

– Извинете – казала продавачката и внезапно изчезнала.

Не се бавила дълго. Мървин, който взел да крачи напред-назад из магазина, едва успял да изяде три-четири фурми и една смокиня, когато отговорничката на щанда отново се озовала сред него. Този път

изразявала недвусмислено неодобрение, като херцогиня, открила гъсеница в зелената салата.

– Милорд ми даде да разбера, че не желае никакви ягоди.

– Ъ?

– Влязох в телефонна връзка с милорд и той изрично подчерта, че не е поръчвал никакви ягоди.

На Мървин му се поразхлабили коленете, но той бързо се съвзел.

– Какво го слушате! Дядката не знае какви ги плещи. Голям е зевзек. Същинско дете. Как да не иска ягоди! Сам ми заръча да му занеса. Аз съм му племенник.

Останал доволен от словото си, но то явно не му пожънало искания успех. Един бегъл поглед върху лицето на момичето стигал за подобно умозаклучение. Мървин се засмял звънко, за да покаже, че е момче на място, и грабнал кошницата.

– Ха-ха! – продължил да се кикоти и хукнал навън с нещо средно между тръс и галоп.

Преди обаче да стигне големите открити простори, момичето си казало мнението по въпроса:

– И-И-И-И! И-И-И-И! И-И-И-И!

Не бива да забравяте, че действието се развива някъде по пладне, когато всеки млад мъж е силно изнемощял и вече е изплезил език за животелния предиобеден коктейл, от който черпи енергия. Ако е бил в нужната форма – с две набързо обърнати чашки, – той би се справил с положението, без изобщо да му мигне окото. Само би повдигнал вежди. Би свил небрежно рамене и би запалил цигара. Но при така стеклите се обстоятелства този ужасяващ писък се отразил крайно неблагоприятно на нервната му система.

Херцогинята се била окопитила и вече крещяла „Дръжте крадеца!“, а Мървин, крайно неблагоприятно, вместо да запази самообладание и да скочи небрежно в първото изпречило се отпреде му такси, извършил непоправима стратегическа грешка. Той препуснал надолу по „Пикадили“.

Това, естествено, довело до нежелателни резултати. Неизвестно откъде изскочилите тъпни услужливо протегнали ръце. Едни го сграбчили за яката, други за дъното на панталоните, и докато се усети, Мървин вече охлаждал ентузиазма си в полицейския участък на Вайн Стрийт.

Оттук нататък спомените му са твърде замътени. Докато се усети, мястото на действието се променило и той се озовал в съдебната зала пред лицето на магистрат с лице на бухал и нрав на невестулка.

От диалога, на който станал свидетел, си спомня следното:

Полицай: Щом чух да викат „Дръжте крадеца“, ваша светлост, се завтекох и кат видях обвиняемия да търчи кат изгърван, тутакси го задържах.

Съдия: Значи задържаният тичаше без задръжки?

(Смях в залата.)

Полицай: После научих, ваша светлост, че се опитал да отнеме противозаконно кошница с ягоди.

Съдия: Как се държа арестантът?

Полицай: Иначе ми се видя кротък и свит момък, ваша светлост.

Съдия: Ако е бил толкоз свит, нямаше да свие ягодите. (Смях в залата.) Какво ще кажеш в свое оправдание, млади човече?

Мървин: О! А!

Съдия: Браво. Достойно се защити. Десет лири глоба или четири-найсет дни на топло.

Сами разбирате колко болезнено са се развили събитията за сина на братовчед ми. От чисто театрална гледна точка съдията го избутал от сцената, свел го до комедиен персонаж и от самото начало си подсигурил симпатиите на публиката. Освен това не бива да забравяме, че Мървин бил изхарчил цялата си стипендия, ако не броим самотната лира, двата шилинга и трите пенса, а сега на всичкото отгоре трябвало да се изрџси за глоба от цели десет лири, ако не желаел да прекара две седмици на топло.

Мървин не разполагал с богат избор от решения. Чувствителната му душа се бунтувала при мисълта, че дваж по-чувствителните му тела са ще трябва да гният в тъмница, затова на преден план изникнала необходимостта да набави средства. Единственото, за което се сетил, било да се обърне към вуйчо си – лорд Блотсам.

Изпратил послание до площад „Бъркли“ гласящо, че любимият племенник чезне в карцера, и не след дълго се явил икономът с писмо, съдържащо десет лири, Проклятието на Блотсамови, третокласен билет до гара Блотсам Реджис в графство Шрошпир и недвусмислените напътствия в мига, в който смъкне оковите, да скочи на първия влак, да се яви в имението и да не мърда оттам, докато не получи нови указания.

Защото в замъка, заключавал вуйчото в един силно формулиран пасаж, дори един завършен непрокопсаник, галфон и тиквеник като племенника му не, би могъл да извърши кой знае каква дивотия и да опозори фамилиното име.

В тези думи, признава Мървин, се съдържала голяма доза

неподправена истина. Замъкът Блотсам – тази благородна руина, е разположен поне на десет километра от коя да е географска точка и единствения път, когато някой сполучил, квартирувайки там, да навлече позор на фамилното име, било по време на Едуард Изповедника, когато тогавашният граф Блотсам подмамил местните земевладелци с щедри обещания да ги черпи медовина, след което ги изклал с бойната си секира, отсякъл им главите и – демонстрирайки доста крещящ вкус – ги набучил на колове по кулите на крепостната стена.

И така Мървин бил заточен в замъка и почти веднага времето взело да тътри крака, докато на третия ден окончателно спряло. Първите два дни успял да се справи, като издълбал трудолюбиво инициалите на любимото момиче, оградени в сърце, върху всички вековни букове в парка на замъка. На третата сутрин обаче строшил бой-скаутското си ножче и направо взел да се чуди как да си убие времето. За да го запълни с нещо, излязъл, намусен, на разходка и след като се помотал насам-натам, потънал в мисли за прекрасната Кларис, налетял на цяла редица оранжерии. И тъй като времето било сурово и източният вятър пронизвал голфовете му не по-малко успешно от бойната секира, опозорила още преди него Блотсамови, той решил да се погрее вътре и да изпуши на топло две-три цигари.

Едва влязъл обаче през вратата и се видял заобиколен от всички страни с ягоди. Цели ягодови полета се зверели насреща му, сочни и сладки.

Първата мисъл, която го споходила, била, че е станал свидетел на чудо. Спомнил си подобно изживяване на израилтяните в пустинята – само че онзи път, поясни ми той, както си споделяли един с друг колко добре би им се отразила малко манна и колко жалко, че отникъде взорът манна не вижда, и на какво прилича това, интендантството явно не си гледа работата като хората и нищо чудно някой някому да е намазал ръката и хоп! не щеш ли, вместо гръм от ясно небе се посипала манна колкото им душа иска, та дори останало за закуска на Другия ден.

Накратко, това бил начинът, по който Мървин възприел явлението в първия миг на своето изумление.

Сетне обаче се сетил, че вуйчо му винаги отварял замъка за коледните празници и въпросните ягоди несъмнено са били предвидени за предстоящите гуляи.

Е, оттук нататък работата била от проста по-проста. И дете невръстно би се справило. Върнал се тичешком в замъка, нарамил картонена

кутия, озърнал се зорко за главния градинар, нахълтал обратно в парника, селектирал две дузини от най-зрелите екземпляри, наредил ги в кутията, върнал се все тъй на бегом в къщата, пресегнал се за разписанието на влаковете, открил, че след един час има удобен превоз до Лондон, преоблякъл се в градски дрехи, грабнал цилиндъра си, задигнал велосипеда на конярчето, въртял педалите до гарата и след по-малко от четири часа вече се изкачвал по стъпалата, водещи към входната врата на дома на Итън Скуеър, в който живеела Кларис Малаби, стиснал кутията под мишница.

Пардон, грешка. Всъщност кутията не била стисната под мишница-та му. Бил я забравил във влака. Но като изключим тази подробност, цялата акция била изпълнена с възхитителна безупречност.

Непоклатимият здрав разум е една от отличителните черти на Мълинърови, дори на по-малко надарените в горните етажи на атлетичното телосложение. Мървин светкавично съобразил, че нищо няма да постигне, ако позвъни на вратата и се втурне към момичето с думите: „Виж какво не ти донесох!“.

От друга страна актуално стоял въпросът – ами сега? Чувствал се поизостанал от бурното развитие на събитията.

Преди години, каза ми той, взел участие в любителско театрално представление, където изпълнил ролята на иконома. Въпросната роля се състояла от следните реплики:

(Влиза икономът Джоркинс с телеграма върху сребърен поднос)

Джоркинс: Телеграма за вас, миледи.

(Джоркинс излиза)

Само че в деня на премиерата Мървин излязъл, изпълнен с увереност и самочувствие на сцената, и след като произнесъл съдбовната реплика: „Телеграма за вас, миледи“, протегнал празния поднос към героинята, която – понеже от нея се очаквало при появата на телеграмата да се улови за сърцето, да изрече от своя страна: „О, Господи!“, да разкъса плика с треперещи ръце и да се строполи в несвяст – била силно озадачена, да не кажем направо смутена.

Сега чувствата му били идентични с тогавашните.

И все пак умът му стигнал, колкото да потърси изход от положението. След като се поразтъпкал напред-назад по южната страна на Итън Скуеър, той стигнал до мъдрия извод, че единственият човек, който

можел да му помогне в това задръстено положение, бил Уфи Просър.

Пътем Мървин предначертал сценария, който трябвало да следва, и той му се видял от хубав по-хубав. Ще отиде, значи, при Уфи, когото, както вече изтъкнахме, си къртал от години, и с внушителен замах ще му изкръпка двайсет лири.

От тази сделка губел една кръгла сума, защото Уфи бил набелязан в списъка му поне за петдесетачка. Но какво да се прави.

А от Уфи право в „Белами“ за ягоди. Не потръпвал от възторг при мисълта за повторна среща с облечената в черна коприна продавачка, но любовта щяла да му вдъхне сили.

Уфи си бил у дома и Мървин се впуснал, без много да се мае, да изпълнява набелязаната програма:

– Здравсти, Уфи, старче. Как си, Уфи, стари приятелю? Знаеш ли, Уфи, тази вратовръзка, дето си я надянал, е страхотна. От години не съм виждал по-хубава. Де да можех и аз да си купя същата. Но пък от друга страна нямам твоя изтънчен вкус. Винаги и навсякъде съм твърдял за теб, Уфи, стари приятелю, че имаш такъв неподражаем, дори бих го нарекъл гениален усет към подбора на вратовръзките, но, разбира се, не бива да се забравя, че на теб всичко ти стои великолепно, защото профилът ти е най-изваяния мъжествен профил, който някога съм виждал. Онзи ден срещам един приятел и той ми вика: „Не знаех, че Рудолф Валентино е в Лондон“, „Глупости, как ще е в Лондон“ – казах аз. А той: „Нали те видях да разговаряш с него пред «Пияното коте».“ „Това не беше Валентино, а моят стар приятел Уфи Просър – и никой никога не е имал по-добър приятел от него. Пък и Уфи е къде-къде по-красив от Рудолф Валентино.“ А онзи ми вика: „Това ли е знаменитият Уфи Просър, за когото цял Лондон говори с неподправен възторг?“ „Да, казах, и се гордея да го нарека свой приятел.“ Ще ми дадеш ли назаем двайсет лири, Уфи, стари приятелю?

– Няма.

Мървин пребледнял.

– Какво каза?

– Казах няма.

– Няма?

– Няма – твърдо отсякъл Уфи.

– Ама, Уфи, човече, много ми трябва!

– Хич не ме интересува.

Единственото, което оставало на Мървин, било да сподели с Уфи всичко. И като се прокашлял, той започнал от самото начало. Разправил

за голямата си любов с думи, които парели на гърлото му, и стигнал до заръката на Кларис да ѝ намери ягоди.

– Тая е превъртяла – заключил Уфи.

– Не е – отрекъл Мървин. – Случилото се разкрива нейната дълбока духовност. Но така или иначе тя иска ягоди и аз трябва да набавя нужните средства, за да ѝ ги осигуря.

– Коя е тази малоумна патка? – полюбопитствал Уфи.

Мървин му казал и Уфи силно се впечатлил.

– Познавам я. – После се позамислил. – Много хубаво момиче.

– И още как! – съгласил се Мървин. – Какви очи!

– Да.

– Каква коса!

– Да.

– Каква фигура!

– Да – потвърдил Уфи. – Винаги съм я смятал за едно от най-хубавите момичета в Лондон.

– И си напълно прав. Сега ще ми дадеш ли двайсет лири да ѝ купя ягоди?

– Няма.

И нищо не било в състояние да го предума. Накрая Мървин се предал.

– Много добре. Като не щеш, недей. Едно обаче ще ти кажа, Александър Просър – и мъртъв не бих допуснал да ме видят с вратовръзка като твоята. А профилът ти е на варен карфиол. Косата ти е опадала на темето. Онзи ден една позната каза за теб, че човек не може да даде най-обикновен обяд, без от дървенията да се изсули този досаден червей Просър – цитирам думите ѝ, – та докато се усетиш, той вече е сред теб или в салатата ти. Просър, желая ти приятен следобед.

Храбри думи, то се знае, но като се позамислил, Мървин си дал сметка, че с тях всъщност нищо не бил постигнал. Когато отмрели първите приятни тръпки, че е споделил с Уфи вижданията си за него, той осъзнал, че положението му е по-безизходно и от преди. А сега къде да дири утеха и помощ? Имал приятели, разбира се, но и най-добрите не ставали за нещо повече от утешителна чашка и две-три лири, а това е от нулева полза за човек, който крайно се нуждаел от дузина ягоди по лира парчето.

В подобно мрачно настроение тръгнал по „Пикадили“ и докато оглеждал минаващото народонаселение внезапно схванал за какво

всъщност се борят болшевиките. Тези революционно настроени момчета били забелязали основната грешка на света – а именно, че наличните средства са съсредоточени в грешни ръце и се нуждаят от решително преразпределение.

Когато ставало дума за пари, продължил да разсъждава нерадостно той, личните качества изобщо никой не ги зачитал. Парите били контролирани от най-недостойни негодници, а свестните заслужаващи мъже стояли отвън и дишали върху стъклото на витрината. Само като гледал онези скъпи лимузини, претъпкани с прехранени буржоа от двата пола с кожени палта и двойни брадички, и му идело да си купи червен байрак и една-две бомби и да отпочне Социалната революция. Ако в този миг зърнел Сталин, щял да се втурне през глава да му стиска ръката.

Е, когато един млад мъж започне да разсъждава в подобна насока, на него му остава само едно. И Мървин забързал към „Търтеите“, където в бърза последователност обърнал две сухи мартинита.

Лечението, както винаги, се оказало ефикасно. Постепенно строго-то осъдително отношение било изместено от оптимистична топлина в стомаха. Докато живителната течност се плъзгала по хранопровода, той прозрял, че не всичко е загубено. Осъзнал, че не бил включил в сметките си сладката ангелска доброта, тъй характерна за нежното женско съсловие.

Вземете за пример едновременните рицари, продължил да разсъждава Мървин. Никой не можел да го убеди, че след като дамата изпратела благородния рицар да върши умопомрачителни подвизи, да се излага на какви ли не опасности и лишения в нейна чест, да се боричка с огнедишащи дракони, облечени от главата до петите в черна коприна, то накрая тази прекрасна дама е духвала под опашката на рицаря само за дето – погледнато чисто технически – той пропуснал да й набави Светия Граал.

И дума да не става, постановил Мървин. Тя би му се увесила на врата, задето е положил такива старания, би го успокоила и утешила.

Нямало начин и Кларис да не постъпи по същия начин, така че очевидната стъпка, която трябвало да предприеме, била да цъфне незабавно в дома ѝ на Итън Скуеър и да ѝ разясни как стоят нещата. Затова си нахлупил шапката и скочил в първото минаващо такси.

Докато пътувал, повтарял наум какво ще ѝ каже и всяка отрепетирана дума звучала като музика в ушите му. Просто виждал сълзите, които щели да заструят от ангелските ѝ очи, докато споделял с нея как дългата ръка на Закона го докопала за дъното на гащите. Но като

пристигнал в къщата се получила непредвидена засечка. Застой в сцената. Икономът го осведомил, че момичето се обличало.

– Предай й, че господин Мълинър я чака долу.

Човекът се качил и почти веднага Мървин дочул звънкия всепроникващ глас на своята любима, заръчващ на иконома да вкара господин Мълинър в гостната и да заключи сребърните прибори.

Така че Мървин влязъл в гостната и се приготвил да чака.

А гостната била от онези, в които посетителят не разполага с богат набор от разнообразни развлечения. След като се посмял от сърце на снимката на покойния татко на момичето, сложена в рамка над камината, оставало му само да разгледа албум с изгледи от Италия и томче индийска любовна лирика, след което взел да се пръска от скука.

Лъснал си обувките с една от възглавничките на дивана, взел шапката си от масата да поизчетка и нея, но тъй като с това изчерпал интелектуалния потенциал на стаята, Мървин просто се отпуснал в едно кресло, оставил ченето си да виене свободно и се отдал на умозрение. От това му трансово състояние го измъкнали ободрителни звуци откъм улицата, които недвусмислено свидетелствали, че там се завихря епохална битка между поне две кучета. Тръпнеш от радост, Мървин незабавно се метнал към прозореца и се заозъртал, но зрелищното развлечение явно се извършвало пред външната врата, скрита от погледа му от козирката над входа.

Ако имало нещо, което Мървин за нищо на света не би пропуснал, това бил кучешки бой. Много от най-щастливите си часове бил прекарал, наслаждавайки се на подобни сочни развлечения. А съдейки по звукооформлението, настоящото с нищо не отстъпвало на най-качествените. Затова Мървин хукнал през глава надолу по стълбите и с рязък замах отворил външната врата.

Както правилно му били докладвали тренираните сетива, стълкновението наистина се водело върху стъпалата на входа. А той застанал на прага и се заупивал от гледката. От край време си знаел, че най-сочните кучешки боеве се случват в околностите на Итън Скуеър, където се стичат закоравели екземпляри от артистичните Кингз Роуд и Челси, на които можело да се разчита да не щадят усилия.

Настоящият сблъсък затвърдил категорично тези негови убеждения. В мача участвали: коктейл от дакел и ирландски териер от едната страна, и космата руска салатата от поне седем несъвместими породи от другата. Вдъхновеното сражение продължило близо пет минути, след което рязко секнало, тъй като и двамата състезатели едновременно

зърнали проскубана котка до съседната ограда и, забравили бивши разногласия, единодушно и дружно се юрнали подире ѝ.

Мървин бил покрусен от рязкото прекратяване на представлението, но какъв смисъл да се вайка? Само въздъхнал и понечил да затвори вратата, но отнякъде изникнал куриер с пакет в ръка.

– Подпишеш тук, ако обичате – казал куриерът.

Грешката на човека била леснообяснима. Като видял Мървин да стои на прага без шапка на главата, той предположил, че има работа с иконома. Затова пхнал пакета в ръцете на Мървин, накарал го да се подпише върху жълт лист хартия и се отдалечил, свирукайки с уста.

А Мървин огледал пакета и установил, че е адресиран до любимата му Кларис.

Но не това го накарало да залитне. Не. Той залитнал, защото върху опаковъчната хартия имало етикет, надписът, на който гласял: „Белами и Ко, снабдители с плодове на Кралския двор“. А като поръчкал тук-там с пръст, Мървин се убедил, че субстанцията под опаковката е податлива на омачкване и със сигурност не е ябълки, портокали, орехи или банани.

Следващият изследователски ход на Мървин бил да наведе породистия си нос и яко да всмръкне. След което повторно залитнал и този път за малко да падне.

Пронизало го страшно подозрение.

Не твърдя, че синът на моя братовчед е надарен с повече качества от един стандартен детектив. Едва ли ще го накарате да извади някакво умозаклучение от отпечатьци на обувки или полуизгасени фасове. Дори бих казал, че ако въпросният пакет съдържал тайнствена пепел от цигари, това за нищо на света не би го навело на някаква мисъл. Но при така създадите се обстоятелства всеки, притежаващ неговите познания по въпроса, би се усъмнил.

Сами размислете над фактите. Дълбокото вдишване Недвусмислено му подсказало, че под хартията кротко се излежават ягоди. А единственият освен самия него, който бил в течение на копнежа на момичето по ягодите, бил Уфи Просър. Освен това кажи-речи единственият мъж в Лондон, в състояние да закупи ягоди по това време на годината, бил същият Уфи Просър. На всичкото отгоре Мървин сега си припомнил, че поведението на Уфи, докато обсъждали красотата на момичето, било крайно загадъчно и зловещо.

За Мървин било въпрос на нула време да разопакова пакета и да хвърли едно око на приложената визитна картичка. Предчувствието изобщо не го излъгало. Името върху картичката гласяло „Александър П.

Просър“ и Мървин никак не би се изненадал, ако П. било съкратено от Подла твар.

Първото чувство, което го обладало, било честно възмущение при мисълта как на това двулично псе Уфи му позволяват безнаказано да замърсява лондонския въздух. Да отказваш с едната ръка на човека двадесет лири, а с другата да купуваш на любимата на същия човек ягоди, Мървин изтълкувал като върха на падението. Той трептял от праведен гняв. И продължавал да трепти, когато последният коктейл, гаврътнат в клуба, внезапно живнал и за първи път в живота си Мървин бил озарен от мисъл.

Какво ще стане, казал си той, ако сменя визитката с моята собствена и поднеса ягодите със скромен жест като дар от М. Мълинър? Как какво ще стане, отговорил си. Нищо. И потреперил, този път от радостна възбуда. Както стоял там в антрето той изведнъж проумял, че все пак има Провидение на този свят, което държи под око свестните мъже и се грижи да свършат накрая както подобава. Радостната му възбуда била тъй необузdana, че той дори запял. Но още след първата по-висока нота Кларис Малаби се провикнала отгоре:

– Млъкни веднага!

– Какво каза? – попитал Мървин.

– Казах да млъкнеш. Котката я боли глава и се опитва да подремне.

– А ти още дълго ли ще се бавиш? Искам да ти покажа нещо.

– Какво?

– Нищо особено – небрежно отвърнал Мървин. – Просто малко грижливо подбрани ягоди.

– Въх! – рекло момичето – Да не искаш да кажеш, че наистина си ми намерил ягоди?

– Нима не ти обещах? – искрено се учудил Мървин.

– След минутка слизам!

Минутка, ама знаете ги момичетата какви са. Минутката се разтегнала на пет, петте на петнайсет, а Мървин обикалял гостната, съзерцавал портрета на покойния баща, разучил изгледите от Италия, отворил индийската любовна лирика на страница четирийсет и трета, лъснал си повторно обувките с възглавничката, а Кларис все я нямало.

И така, колкото да има с какво да си запълни времето, взел да размишлява относно ягодите.

Ако погледнел на тях просто като на ягоди, каза ми той, колекцията не била нищо особено, да не кажем направо мижава. Цветът им бил такъв един нездрав, беззникаво-розов, сякаш се съземали от

туберкулоза или са им пуснали малко кръв.

„На вид не са нищо особено“ – рекъл си Мървин.

Не че това било от съществено значение, разбира се, защото заръката на момичето била да намери ягоди и толкоз. А че плодовете в кошницата били ягоди, никой не можел да отрече. Качеството им може да не било екстра, но пък били истински ягоди. И все пак не му се искало милото момиче да остане разочаровано.

„Интересно дали имат някакъв аромат?“ – казал си Мървин.

Първата нямала. Същото се отнасяло за втората. Третата била малко по-ароматна, а четвъртата направо сочна. Най-вкусна, колкото и да е странно, се оказала последната ягода в кошницата.

Тъкмо я досдъвквал, когато в стаята дотърчала Кларис Малаби.

Е, Мървин се опитал да омаловажи случилото се, но усилията му не срещнали разбиране. Всъщност той не успял да прескочи дори встъпителното „Таквоз... знаеш ли...“, защото момичето го изритало в мразовитата декемврийска нощ, без да му даде време да си вземе поне шапката.

И по-късно нямал куража да мине да си я прибере, защото Кларис Малаби изрично го предупредила, че ако посмее да покаже грозното си лице в къщата, икономът бил инструктиран жив да го одере. Икономът, който не бил от почитателите на Мървин, много се надявал той да прояви подобно неблагодарумие.

Такива ми ти работи. Цялата история беше голям удар за сина на моя братовчед, защото той смяташе – не без основание, – че се е провалил в опита си да извърши рицарски подвиг. И все пак не можем да не отдадем дължимото на несъмненото присъствие у него на рицарския дух, за който нашият приятел спомена неотдавна.

Намеренията му са били добри. Направил каквото можал.

Дори за един Мълинър няма какво повече да се каже.

КРАЙ

© 1933 П. Г. Удхаус
© 1997 Жечка Георгиева, превод от английски

P. G. Wodehouse
The Knightly Quest of Mervyn, 1933

Сканиране: NomaD, 2007
Разпознаване и редакция: sir_Ivanhoe, 2007

Публикация:

П. Г. Удхаус
СТРИХНИН В СУПАТА...
И МНОГО ДРУГИ ИСТОРИИ
Английска

Подбор и превод от английски: Жечка Георгиева
Художествено оформление: Момчил Колчев
Печатни коли 38. Формат 84/108/16
ИК „КОЛИБРИ“, София, 1997
Печат: „АБАГАР“ ЕООД, В. Търново
ISBN 954-529-065-X

P. G. WODEHOUSE
Very Good Jeeves
Carry on Jeeves
Young Men In Spats
Eggs, Beans and Crumpets
Meet Mr. Mulliner
Mulliner Nights

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/4560>]